

Nr 148.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående viss förhöjning av understöd åt f. d. specialtobakshandlare; given Stockholms slott den 5 mars 1943.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

Ernst Wigforss.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 5 mars 1943.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, ERIKSSON, BERGQUIST, BAGGE, ANDERSSON, DOMÖ, ROSANDER, GJÖRES, EWERLÖF.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Wigforss, anför.

Enligt ett mellan aktiebolaget Svenska tobaksmonopolet och Sveriges tobakshandlares riksförbund år 1926 träffat avtal, vilket av tobaksmonopolet ingåtts efter riksdagens och Kungl. Maj:ts medgivande (prop. nr 36 till 1926 års riksdag, bevillningsutsk. utl. nr 6 och riksdagens skriv. nr 30), skola utgå understöd åt behövande f. d. specialtobakshandlare. Tobaksmonopolet har för ändamålet avsatt en understödsfond av 600,000 kronor. Fonden förräntas med 5 procent, och dess avkastning må användas till understöd åt sådana f. d. specialtobakshandlare, som på grund av ålderdom eller sjuklighet finnas vara i särskilt behov därav. Understöden beviljas för ett år i sänder och må icke överstiga 200 kronor för år. I särskilda fall kan understöd utbytas

mot livränta eller, enligt senare tillägg till överenskommelsen, mot ett årligt understöd att utgå tillsvidare. Fonden tillhör tobaksmonopolet och skall, sedan anledning att utdela understöd icke längre föreligger, tillika med odisponerade räntor återgå till bolagets fria disposition.

Utdelandet av understöd handhaves av en kommission, den s. k. tobakskommissionen, vars ordförande förordnas av Kungl. Maj:t och i vilken tobaksmonopolet och Sveriges tobakshandlares riksförbund äga utse vardera en ledamot.

I skrivelse den 22 februari 1943 har *tobakskommissionen* hemställt, att dyrtidstillägg måtte från och med innevarande år tills vidare få utgå å understöden efter i huvudsak samma grunder, som tillämpas i fråga om dyrtidstillägg å av tobaksmonopolet beviljade pensioner och understöd.

Efter framställning från kommissionen har *styrelsen för tobaksmonopolet* den 20 februari 1943 förklarat sig, under förutsättning av Kungl. Maj:ts tillstånd, medgiva, att dyrtidstillägg må utgå å understöden i enlighet med tobakskommissionens förslag.

I sin framställning till tobaksmonopolet har kommissionen till stöd för förslaget bland annat anfört följande.

Inom kommissionen har övervägts frågan, huruvida icke med hänsyn till rådande dyrtid något tillägg å de utgående understöden kunde anses skäligt. Sådant tillägg utgår väl nu i allmänhet å pensioner. Då här ifrågasatt understödstagare utgöras av personer, som leva under särskilt betryckta omständigheter och vilkas understödsbehov är styrkt, har kommissionen ansett starka skäl tala för att något dyrtidstillägg tillerkännes även dessa. Lämplig norm för här ifrågasatt tillägg synes vara de grunder, efter vilka dyrtidstillägg utgår å av tobaksmonopolet beviljade pensioner och årliga understöd. Detta tillägg utgår vid nuvarande indextal med 24.06 procent. Ett dyrtidstillägg efter i huvudsak liknande grunder å de understöd, som utanordnas av tobakskommissionen, eller förslagsvis 25 procent, skulle betyda ett belopp å högst 50 kronor till varje understödstagare. Om man räknar med samma antal understödstagare som under föregående år, d. v. s. 104, skulle det totala beloppet sålunda utgöra 5,200 kronor.

Beträffande medelstillgången för ändamålet har kommissionen framhållit följande.

Fondens belopp inklusive odisponerade räntor uppgick vid senaste årskifte till kronor 696,358:15. Då under år 1942 beviljades 104 understöd å 200 kronor vardera, togos således i anspråk tillhoppa 20,800 kronor. Ständig minskning av understödstagarnas antal pågår.

Departements-
chefen.

Det av tobakskommissionen framlagda förslaget om viss förhöjning av understöden åt f. d. specialtobakshandlare anser jag mig böra tillstyrka. Understöden beviljas endast till sådana handlare, som på grund av ålderdom eller sjuklighet äro i särskilt behov därav, och utgå med högst 200 kronor för år. Någon erinran synes mig icke kunna göras mot att för lindring av dyrtidens tryck tillerkänna dessa understödstagare ett tillägg med ungefär samma procentsats, varmed dyrtidstilläggen till tobaksmonopolets pensionärer utgå. För innevarande år skulle tilläggen enligt förslaget utgå med 25 procent och så-

lunda utgöra högst 50 kronor för varje understödstagare. Kostnaderna uppgå till något över 5,000 kronor. Då avkastningen å det avsatta fondkapitalet uppgår till 30,000 kronor för år och nu utgående understöd icke taga i anspråk mer än något över 20,000 kronor, räcker avkastningen till att bestrida jämväl kostnaderna för de föreslagna tilläggen.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva

att procentuella tillägg må från och med innevarande år tills vidare utgå på understöd, som av tobakskommissionen beviljas åt f. d. specialtobakshandlare, efter i huvudsak samma grunder, som gälla för dyrtidstillägg åt tobaksmonopolets pensionärer.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdde hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att proposition av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar, skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

Ivar Löfqvist.